

י"ז מר חשון ה'תש"פ 15.11.19

מגזין מס' 552

ערב שבת פרשת וירא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

חיים כסנא

יתרון האור הבא מן החושך דווקא

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

לא תיתכן עלייה אמיתית ללא התנגדות: כשם שבכלי טיס התנגדות האויר יוצרת כח עילוי חזק יותר מזה שניתן להפיק מחומרים קלים מן האויר, כך עלייתו של האדם מגשמיות העולם, והתקרבותו לה', אינה מספיקה אם היא נעשית באמצעות היצר הטוב בלבד.

דווקא התנגדות היצר הרע, והתגברות האדם כנגדו, היא הנותנת כח עילוי חזק יותר...

בתורת החסידות מוסבר, כי האויר שבגובה נמוך, חם יותר מאשר האויר שבגובה רב, לפי שאור השמש מתחזק ע"י שבירת קרני השמש בקרקע.

זוהי מעלת ה"אור חוזר" - המתחזק ע"י פגישת התנגדות - על פני ה"אור ישר" שהוא חזק מצד עצמו ומצד מקורו. זו מעלת עבודת בעלי תשובה על עבודת צדיקים גמורים...

(מדברי הרבי מליובאוויטש בספר "מה רבו מעשיך ה'" ע' 197).

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן זמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

כ' חשון – יום הולדת הרבי הרש"ב

הולדתו

ביום כ' חשון תרכ"א נולד אדמו"ר הרש"ב (לימים הנשיא החמישי לשושלת אדמו"ר חב"ד) לרבי שמואל ורבקה שניאורסון, בעיירה ליובאוויטש. כשנה לפני כן, ביום י' כסלו תר"כ סיפרה כי אימו ראתה בחלומה את סבה, האדמו"ר האמצעי, ואת אמה, מרת שיינא שאמרה לה בשמחה רבה "רבקה, את ובעלך כיתבו ספר תורה". ואדמו"ר האמצעי הוסיף: "ויהיה לכם בן טוב, ועל שמי – אל תשכחו". אמה הוסיפה "רבקה, השומעת את מה שאבי אומר לך" ואז התעוררה משנתה. אחרי תשעה ימים, בליל י"ט כסלו, חלמה שוב והפעם באו אמה, סבה ודמות אדם זקן. אמה אמרה לה "רבקה, את ובעלך כתבו ספר תורה". אדמו"ר האמצעי אמר "ויהיה לך בן טוב" והאיש הזקן אמר "אמן, כן יאמר ה'". אמה סיימה "סבא, ברך אותה" והאיש הזקן ברך אותה. אמה ואדמו"ר האמצעי ענו אמן בקול רם, והיא התעוררה.

לאחר שסיפרה חלומותיה לבעלה אדמו"ר המהר"ש, אמר הוא כי ברצונו שספר התורה יכתב על קלף מעורות שחוטים וכשרים. אביו, אדמו"ר ה'צמח צדק' ציווה כי תחילת כתיבת הספר תורה תהיה בחשאי, בנוכחות אחיו בלבד ובחדרו. כעבור פחות משנה נולד שלום דובער.

תספורתו

בשנת תרכ"ד, כשהגיע אדמו"ר הרש"ב לגיל שלש, אמר סבו, אדמו"ר ה'צמח צדק', לבנו אדמו"ר המהר"ש שאת התספורת יעשו בחשאי, והוסיף שבערב, לפני היכנסו לגיל שלש, יביאו את הילד כדי שישן בחדרו.

בבוקר כששלום דובער קם משנתו, ציוה אדמו"ר ה'צמח צדק' כי יטלו את ידיו של הילד. לאחר נטילת ידיו, אמר האדמו"ר עם הילד את ברכות השחר וענה אמן אחר ברכותיו. לאחר התפילה קרא לבנו, אדמו"ר המהר"ש, וכלתו הורי הילד, ואמר להם: "פח השמן הרוחני שנתן מורנו הבעל שם טוב לתלמידו מורנו הרב המגיד ממזריטש למשוח את אדמו"ר הזקן לנשיאות לדורותיו, הנה בכח זה נמשח חותני – אדמו"ר האמצעי, ואני, הנה בכח זה משחתי אותך ובכח זה הנני מושח את הילד". אחר כך הוכנס אדמו"ר הרש"ב ללימודי ה'חדר' שהיה בחדר השני של בית המדרש הקטן אצל אדמו"ר ה'צמח צדק'. ומאז, בכל יום היה נכנס עם אחיו רבי שניאור זלמן אהרן אל הסב, אדמו"ר ה'צמח צדק', שהיה משתעשע עימו ומתענין בלימודיו.

שידוכו

בילדותו שהה אדמו"ר הרש"ב רבות בבית סבו אדמו"ר ה'צמח צדק'. באחד הביקורים נכח שם דודו, בנו של האדמו"ר, ר' יוסף יצחק, עם בתו שטערנא שרה. אדמו"ר ה'צמח צדק' אמר בהצביעו על נכדו הרש"ב ועל נכדתו שטערנא שרה: "חתן וכלה". שאל הדוד, ר' יוסף יצחק את אביו: שמא לכשיגדל לא יהיה ראוי לה? השיבו אביו: זה הקטן יגדל ממך!

ביום י' סיון תרכ"ה נכתבו התנאים בין הצדדים. זמן החתונה נקבע לקיץ ה'תרל"ה בירושלים. כשהגיע מועד החתונה, תבע אדמו"ר מהר"ש לעשות את החתונה ב'ירושלים' של זמן הגלות – בעיירה ליובאוויטש. בפועל, בעקבות סיבות שונות, לא יצא הדבר לפועל.

חתונתו

במוצאי שבת פרשת 'תצא', ביום י"א אלול תרל"ה התקיימה החתונה בעיר אוורוטש.

מיד לאחר החתונה אמר אדמו"ר המהר"ש לבנו כי מעתה יהיה עליו לאכול רק בשולחן נפרד בגודל מסויים. ואכן, במשך שש עשרה שנים אכל הרש"ב על אותו שולחן מבלי שידע מדוע (לימים סיפר אדמו"ר הריי"ץ כי בבית אדמו"רי חב"ד לדורותיהם כלל לא היתה קיימת אצל בניהם ובנותיהם השאלה - למה). את סדר יומו מילא אדמו"ר הרש"ב בלימוד תורה.

קבלת הנשיאות

ביום י"ג תשרי תרמ"ג הסתלק אדמו"ר המהר"ש. הסתלקותו שברה את לב בנו אדמו"ר הרש"ב והשפיעה עליו בצורה כה עמוקה, עד כי במשך כאחת עשרה שנים נמשך אצלו תהליך קבלת הנשיאות. תחילה נהג רק לומר 'מאמרי חסידות' ברבים (דבר שבדרך כלל היווה את האות לקבלת הנשיאות), ובהמשך, בשנת תר"נ, החל לקבל אנשים ל'יחידות' באופן זמני. רק בראש השנה תרנ"ד, החל גם להתפלל במקומו הקבוע של אביו, לקבל חסידים ליחידות באופן מסודר וכן לענות בכתב על שאלותיהם של החסידים. כמו כן היה מוסר את מאמרי החסידות שאמר כדי שהחסידים יוכלו להעתיקם, להפיצם וללומדם.

בקהילת החסידים ייחלו בהשתוקקות עצומה שאדמו"ר הרש"ב יקבל את הנשיאות באופן רשמי ומלא, אך הוא עמד בסירובו. בהזדמנות מסוימת אמר ר' גרשון דובער מנעוול לאדמו"ר הרש"ב, בנוגע לסירובו לקבל את הנשיאות: "אדמו"ר הזקן הצית את אור החסידות ואתם רוצים לכבות?" כששמע זאת אדמו"ר הרש"ב, פרץ בבכי. לאחר בקשות והפצרות רבות, ניאות לקבל על עצמו את הנשיאות באופן רשמי ומלא.

בתקופת נשיאותו פעל הרבי רבות לשיפור מצבם הגשמי והרוחני של היהודים בכלל ויהודי רוסיה בפרט. בערך בשנת תר"נ החליטה ממשלת רוסיה על גירוש כל היהודים ממוסקבה. אדמו"ר הרש"ב ניסה בדרכים שונות לבטל את הגזירה, אך הדבר לא צלח בידו. בזמן ביצוע הגזירה הוא דאג ליישב את יהודי מוסקבה במקומות הולמים. חלק נכבד מעסקנותו הציבורית נעשה בשיתוף פעולה עם גדולי האדמו"רים והרבנים. עם חלקם היה בקשר מכתבים רצוף ובכמה מקרים אף נפגש עם כמה מהם.

ייסוד ישיבת תומכי תמימים

ביום ראשון ט"ו אלול תרנ"ז, בעיצומם של ימי ה'שבע ברכות' של חתונת בנו אדמו"ר הריי"צ, קרא אדמו"ר הרש"ב לוועידה של כחמישים איש. מבחירי הרבנים ו'הגבירים' (בעלי אמצעים ורכוש רב) שהגיעו אז לליובאוויטש לרגל החתונה. באסיפה זו הודיע הרבי על החלטתו לייסד את ישיבת 'תומכי תמימים'. חידושה של הישיבה, הסביר, יהיה הלימוד העיוני של הבחורים בתורת החסידות וההליכה בדרכיה. תלמידי הישיבה שייקראו 'תמימים' יהיו מוקד של יראת אלוקים, עובדי ה' אמיתיים מקרב איש ולב עמוק. כעבור יומיים, ביום שלישי י"ז אלול, בחר אדמו"ר הרש"ב את 18 התלמידים הראשונים לישיבה. שלוש שנים אחרי הקמתה של הישיבה, בשמחת תורה תרס"א, אמר אדמו"ר הרש"ב שיחה בפני 'תלמידי התמימים', המבוססת על דברי חז"ל **"כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו"**. בשיחה הסביר את מטרתם של תלמידי 'התמימים' בישיבתו והציב נקודות נוספות בעבודה המוטלת על תלמידי התמימים, חיילי בית דוד.

מליובאוויטש לרוסטוב

בימי מלחמת העולם הראשונה בחודש חשון תרע"ו

שטערנא שרה שהביעה את הסכמתה לדבר, ולאחר מכן הסכים לכך גם אדמו"ר הרש"ב.

לצורך הנפקת הויזה צולם האדמו"ר, וזוהי תמונתו היחידה. לקראת ההפלגה, כשהאוניה כבר עמדה לצאת לדרכה וכבר נמכרו מרבית חפצי הבית, יצא לפתע בוקר אחד אדמו"ר הרש"ב מחדרו ואמר לבני ביתו כי שינה דעתו והחליט מטעמים השמורים עימו שלא לעזוב את המדינה. לכך הוסיף בקשה: שלא יוסיפו לשאול מדוע ולמה. אדמו"ר הרש"ב נשאר ברוסטוב.

הסתלקותו

ביום חמישי בלילה, כ"א באדר תר"פ, נראה אדמו"ר הרש"ב עיף וחלש מהרגיל. למחרת, ביום שישי בבוקר, החמיר מצבו וחומו עלה. הרופא המקורב לאדמו"ר בדק אותו וקבע כי זוהי רק 'אינפקציה קלה'. במוצאי שבת, לאחר ההבדלה, ביקש אדמו"ר הרש"ב לעשן ולפתע חש שלא בטוב וכמעט שהתעלף. הנוכחים במקום התיזו עליו מים קרים ומהרו לקרוא שוב לרופא.

במשך הלילה גברה חולשתו ובבוקרו של יום ראשון, כ"ד באדר, נזקק אף לסיוע בנטילת ידיו. בעקבות זאת, שהו במהלך כל השבוע, בבית אדמו"ר הרש"ב, רופאו הקבוע ועמו צוות רופאים

מומחים.

ביום שני בבוקר, הגיע פרופסור מפורסם וערך בדיקות יסודיות. אבחנת הפרופסור היתה חמורה, הוא הביע חשש למחלת ה'טיפוס' הקשה והמדבקת.

ביום חמישי בשבוע התקיימה אסיפת רופאים. ובבוקר יום השישי, שוב התקיימה אסיפת רופאים מורחבת.

למחרת, יום השבת, החריף משעה לשעה מצבו של אדמו"ר הרש"ב.

עבר בית אדמו"ר הרש"ב לעיר רוסטוב. עם התקרבות הגרמנים לעיר סמולנסק הסמוכה לעיירה ליובאוויטש, עזב אדמו"ר הרש"ב את העיירה יחד עם בני ביתו. כשעלה על העגלה אמר בעצב רב לבנו, אדמו"ר הריי"צ: "בחודש מרחשון הגיע אדמו"ר האמצעי לליובאוויטש והתיישב בה, ועתה - בחודש מר חשון, 102 שנים לאחר מכן, אנו עוזבים את ליובאוויטש". תחילה לא ידעו היכן יקבע אדמו"ר הרש"ב את מקום מגוריו ואת יום הולדתו בכ' מרחשון חגג בעיר אוראל. באוראל הגיעה בקשה מהקהילה היהודית ברוסטוב (שעל נהר דון), שבניהם למדו בתומכי תמימים ליובאוויטש, שאדמו"ר הרש"ב יבוא לגור עימם. אדמו"ר הרש"ב קיבל את בקשתם ועבר לרוסטוב. באותה תקופה נמלטו חסידים רבים מאימי המלחמה והגיעו ממקומות שונים להתיישב בעיר רוסטוב. בהתוועדויותיו של אדמו"ר הרש"ב ברוסטוב נהגו החסידים לנגן בין השאר את ניגון רוסטוב ואת

ניגונו הידוע של ר' אשר מניקולייב.

תמונתו

בשנת תר"פ תיכנן אדמו"ר הרש"ב להגר מרוסטוב לטורקיה. באותה תקופה היתה גרוזיה מדינה עצמאית וכל משרדי ממשלתה נמצאו בבתי מלון ברוסטוב.

במשרד האוצר עבד יהודי שבראש השנה התפלל בבית הכנסת של אדמו"ר הרש"ב שהיה קרוב לבית המלון.

האיש סיפר לאנ"ש (אנשי שלומנו) כי מאימת הבולשיביקים המתקרבים לאזור, עומדים חברי ממשלת גרוזיה להפליג באוניה לטורקיה. מספר חסידי חב"ד עשירים שחשבו אף הם להצטרף למסע, הציעו לאדמו"ר הרש"ב כי יהגר עימם. הרעיון הוצע קודם לרבנית

הלוויתו

בשעות אחר הצהריים של יום ראשון, יצאה הלוויה גדולה מבית אדמו"ר הרש"ב בדרכה אל בית העלמין הגדול שבפאתי העיר רוסטוב. ארונו נישא רק על ידי תלמידי ה'תמימים' ובודדים מזקני אנ"ש. לפני הקבורה, פנה אדמו"ר הרי"צ אל שניים מגדולי החסידים ואל עוד אחד ואמר כי הם בית דין מיוחד, וכי קבורה זו נעשית על תנאי ובידו תמיד הרשות להעביר את עצמות אביו הקדושות אל מקום קבורת אבותיו הטמונים בליובאוויטש.

העברת האוהל

חסידי חב"ד ברוסטוב עשו כל שביכולתם כדי לשמור על 'אוהל' הציון שנבנה מעל קברו של אדמו"ר הרש"ב. בחורף שנת תרצ"ט, כאשר תכננו השלטונות ברוסטוב לבנות בניינים חדשים על שטח בית העלמין שבו שכן אוהלו של אדמו"ר הרש"ב, נתעורר הצורך להעביר את גופו הקדוש אל בית עלמין אחר. אדמו"ר הרי"צ אישר את ההעברה, ליווה אותה על כל שלביה וענה על כל ספק ובעיה שהתעוררו. בנוגע לשאלות ההלכתיות אמר שיפנו אל מחותנו רבי לוי יצחק שניאורסון (אביו של הרבי, נשיא דורנו).

בשעת לילה מאוחרת עשו החסידים את דרכם אל בית העלמין ולאחר בקשת מחילה מאדמו"ר הרש"ב, החלו בחפירה.

לנגד עיניהם נגלה מחזה מדהים – גופו הקדוש של אדמו"ר הרש"ב נשאר שלם (19 שנה לאחר הסתלקותו) וגם הטלית שכיסתה את זקנו ופניו אף היא נשארה שלימה. החסידים נטלו את הגוף הקדוש עם שלושה טפחים מעפר הקבר, הניחוהו על המיטה שהביאו עימם והעבירוהו למקום קבורתו החדש.

(תקציר מעובד מתוך האתר חב"דפדיה)

בנו יחידו של אדמו"ר הרש"ב, אדמו"ר הרי"צ, היה צמוד כל העת למיטתו של אביו. במוצאי שבת בשעה עשר, פקח לפתע אדמו"ר הרש"ב את עיניו והביט בבנו שרכן אליו כדי שיוכל להקשיב בתשומת לב לדברי אביו. קולו של אדמו"ר הרש"ב היה חד וברור: "אני עולה השמימה, את הכתבים אני משאיר לכם. קחו אותי לזאל (חדר היחידות) ונהיה ביחד". אדמו"ר הרי"צ החויר בהבינו את משמעות הדברים. אביו הבחין בכך ואמר לו: "התפעלות? התפעלות? מוחין! מוחין!".

מיטת אדמו"ר הרש"ב הועברה לאולם הגדול. רעייתו, מרת שטערנא שרה הגישה לו כוס קפה. שפתיו של האדמו"ר החלו מתנועעות בלחישה אך קולו לא נשמע. אחד המקורבים שהטה את אוזנו שמע את הרבי אומר את נוסח ההבדלה. מחשבה מבהילה חלפה, כי גם אדמו"ר הזקן בשעתו האחרונה עשה הבדלה על קפה שעות אחדות לפני הסתלקותו, שהיתה אף היא במוצאי שבת קודש.

לאחר השעה שתיים בלילה, הרים לפתע אדמו"ר הרש"ב את ידו הקדושה כששפתיו שוב רוחשות. אדמו"ר הרי"צ שעמד לצידי כל העת, הבין שאביו רוצה לברכו. הוא הרכין את ראשו עד שידיו של אביו היו מעל ראשו, וברכו בברכת אב. לאחר מכן ברך אף את שלוש נכדותיו – בנותיו של אדמו"ר הרי"צ.

ביום ב' ניסן תר"פ, שעה ארבע לפנות בוקר, ניכר היה כי אלו הם רגעי האחרונים של האדמו"ר. עיניו נעצמו בדבקות ונשימתו הלכה ונחלשה. לפתע פקח את עיניו, הביט בבנו יחידו ושתי דמעות זלגו מעיניו הטהורות שמיד נעצמו שוב... תנועה קלה נוספת... אדמו"ר הרש"ב יישר את ראשו, סידר את ידיו ורגליו, ונשמתו הקדושה עלתה השמימה בקדושה ובטהרה.

הסיפור השבועי

מארח מסתורי

גל של חום ונעימות היכה על פניו של הבחור. הוא עמד על מקומו רועד מקור, ובעל הבית מיהר לשרתו. סייע לו לפשוט את מעילו הספוג מים, הוביל אותו לעבר האח הבוערת והגיש לו משקה חם, להשיב את נפשו.

אט אט החל גוון אדמומי נמסך בפניו של הבחור ורוחו שבה אליו. המארח טרח לשרת את האורח, שנראה רעב ועייף מאוד. הוא הגיש לפניו מרק מהביל, והמתין עד שיסיים את ארוחתו. הבעת תודה עלתה על פני האורח. "הצלת אותי", אמר למארחו, "אך כעת עליי למהר לעשות את שליחותי".

ארשת תמיהה עלתה על פני המארח. "לאן פניך מועדות בשעה זו?", שאל, והחווה בידו לעבר החלון.

"לבית הרבי, ה'חווה", השיב הבחור בתשישות, והסביר: "באתי מכפר סמוך לבקש את ברכתו למען יולדת שמתקשה ללדת. אלא שאיני יודע היכן ביתו, ואם יהיה מי שיפתח לי את הדלת בשעה כזו".

"שמע נא לעצתי", הגיב המארח, "הישאר כאן לישון ומחר עם שחר המשך בשליחותך". ואז הוסיף בהתעניינות אגבית: "מה שם האשה היולדת ושם אימה?".

הבחור הושיט את ידו אל כיס מעילו והוציא ממנו פתק מקומט. זה ה'קוויטל' (פתק הבקשה) שבעבורו עשה את כל הדרך המייגעת עד לובלין. הוא הניח את הפתק לפני המארח. "נו", הגיב הלה, "לך לישון, ומחר בבוקר נביא לרבי את הפתק". שלוה נמסכה באיבריו של השליח כשהשתטח על המיטה שהציע לו בעל הבית, ובתוך רגע שקע בתרדמה עמוקה.

כשפקח את עיניו קרני שמש נעימות הסתננו מבעד לחלון. הוא נייעור בבהלה, לנוכח השעה המאוחרת.

קור מקפיא קידם את פניו. הרוח צלפה על פניו, אך הוא הידק את צעיפו, והחל לבוסס בשלג. הוא התקדם לאיטו, בצעדים זהירים, בדרך המושלגת המובילה לעיר לובלין.

שליחות בהולה הוטלה עליו. באחד הכפרים הסמוכים ללובלין התענתה אשה מקשה לילד בייסורים קשים. בני משפחתה הדואגים פנו אל בחור צעיר, שילמו לו סכום נאה, ושלחוהו ללובלין כדי להעביר 'פדיון נפש' אל ה'חווה' מלובלין, שיעתיר רחמים עליה.

השליח נשא את מבטו אל האופק, לעבר העיר השרויה באפילת הלילה. שעות של צעידה איטית עברו עליו. הוא כבר עשה דרך של כמה קילומטרים, אך נראה היה כי איתני הטבע עשו יד אחת למנוע ממנו להגיע אל מחוז חפצו. הסופה השתוללה במלוא עוזה. רוחות נשבו בעוצמה, והקור חדר דרך הפרווה שלבש. בנשימות מאומצות הוסיף להיאבק במזג האוויר.

כשהגיע לעיר לא התפלא לגלות שאין נפש חיה ברחובותיה. הבתים היו חשוכים ודוממים, וחלונותיהם מוגפים היטב. אפילו בעלי החיים הצטנפו במקומות מסתור שיגנו עליהם מפני הסופה.

הביט הבחור אנה ואנה בחוסר אונים, תוהה לאן ישים פעמיו. הוא החל לשרך את דרכו ברחובות העיר, ופתאום הבחין בנצנוץ אור בוקע מאחד הבתים. תקווה התעוררה בלבו. הוא אזר כח והתקדם במשנה מרץ לעבר היעד. רבה היתה שמחתו כשגילה מזוזה בפתח הדלת. הוא הקיש על הדלת ביד עטויה בכפפה, והאזין בדריכות לצעדים הקרבים ובאים.

פנים הדורות הופיעו מולו. רווח לו. זה יהודי מאחיו! עיניו של בעל הבית סקרו את דמותו של ההלך, והוא מיהר לקדמו בברכת 'שלום עליכם' ולהכניסו אל הבית.

בקול, "שאם הרבי אמר את דברו, ודאי הוא צופה ברוח קודשו את המתרחש בכפר שלנו". הוא נפרד לשלום ממארחו החביב, ויצא בדרכו חזרה. בשובו לכפר נודע לו שאכן בלילה התהפך המצב לטובה, והיולדת ילדה את בנה.

הבחור סיפר את קורותיו לבני כפרו, והשמועה התגלגלה ללובלין. התחילו התושבים לברר את זהותו של אותו מארח חביב, והתברר להם כי המארח שפתח את ביתו לפני הבחור וטרח לספק לו את כל צרכיו לא היה אלא ה'חוזה' מלובלין בכבודו ובעצמו.

ולבני ביתו, שתהו לפשר יציאתו של הצדיק מגדרו לטפל בעצמו בבחור הצעיר, הסביר ה'חוזה': "מן השמים זימנו לי אורח, שגם אני אזכה לקיים את מצות הכנסת אורחים כראוי".

(על-פי 'נפלאות הרבי')

בזריזות נטל את ידיו, והתכוון לצאת לעבר ביתו של הרבי. אלא שמארחו מאיר הפנים המתין לו. "מה אתה ממהר?", קרא לעברו, "גש להתפלל בבית הכנסת, אכול פת שחרית, ואני אשלח מי מבני ביתי עם הפתק אל ביתו של הרבי".

הבחור נשא מבט אסיר תודה לעבר מארחו טוב הלב. לא דיי שפתח לפניו את ביתו באמצע הלילה הסוער ואירחו כיד המלך, עתה הוא גם מציע לו למלא בעבורו את שליחותו. ואכן, כשחזר האורח מבית הכנסת עדכן אותו בעל הבית כי הרבי קיבל את הבקשה, ומסר שהשליח יכול לחזור בשלום לביתו, מפני שהיולדת כבר נפקדה בשעה טובה וילדה בן זכר למזל טוב עוד בלילה.

מבע של הקלה עלה על פני הבחור. "אין ספק", הרהר

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וירא

מלאכים כבני אדם

שלושה ימים לאחר שקיים את מצות המילה, יושב בחברון אברהם אבינו ביום חם מאד בפתח אוהלו, ומצפה בכל לב לעוברי אורח כדי שיזמינם להתארח אצלו. הקב"ה, 'שהוציא חמה מנרתיקה' על מנת להרחיק עוברי אורח מאברהם המחלים ממילתו, נגלה אליו לבקרו ולשאול בשלומו.

לנוכח צערו של אברהם על העדר עוברי אורח, שולח ה' אליו שלושה מלאכים המתראים כבני אדם. משאך מבחין אברהם באורחים, מבקש הוא את סליחת ה' 'אורחו הגדול', וממהר לרוץ לקראתם להזמין אל אוהלו. הוא מציע להם 'רחיצת רגלים', מנוחה בצל וארוחה כיד המלך. עד מהירה מגלה אברהם כי הפעם אין מדובר בסתם אורחים, כי אם במלאכים אשר נשלחו לבצע שלוש משימות. מלאך אחד מחולל את פלא החלמתו המיידית של אברהם; מלאך שני תפקידו לבשר לו ולשרה אשתו כי בעוד שנה יולד להם בן, למרות זקנתם המופלגת; המלאך השלישי שליחותו להביא אל הפועל את הגזרה האלוקית - הפיכת סדום ועמורה - בשל רעת תושביה והשחתת דרכם.

איש החסד מלמד זכות

עם סיום שליחותם בבית אברהם, יוצאים המלאכים

לשליחותם בסדום. ובהיות אברהם 'אב להמון גויים' עמי הארץ, מגלה לו ה' מהו יעדם הבא של המלאכים. כשמוע אברהם, איש הטוב והחסד, אודות גזר דינם הנורא של אנשי סדום ועמורה, נעמד הוא לפני ה' ללמד זכות ולבקש עליהם רחמים. בדו שיח שמתנהל בינו לבין ה' מנסה הוא שוב ושוב לבדוק אולי ישנם בעיר כמה צדיקים (10,20,30,45,50) שזכותם תגן על יושביה. אך משמתברר לו כי אין בה אפילו עשרה צדיקים, חדל אברהם מלבקש בהבינו כי כלתה הרעה מאת ה' על אנשי סדום ועמורה.

הצלת לוט ובנותיו

בהגיע המלאכים לעת ערב לסדום, פוגשים הם את לוט המשמש כמנהיג וכשופט בעיר. לוט, אחיינו של אברהם שספג והושפע מדרכי דודו, מזמין מיד להתארח בביתו. עד מהירה, משאך נודע הדבר בעיר, נסערו כל תושביה: היתכן? הכנסת אורחים בניגוד לחוקי סדום!?!...

אנשי העיר מתקהלים מול ביתו של לוט ותובעים כי יוציא אליהם את אורחיו כדי לעשות בהם שפטים. לוט יוצא אליהם ומנסה להרגיע את שכניו הזועמים ולרצותם. לשם כך מוכן הוא אף למסור להם את בנותיו תחת אורחיו, אלא שכל נסיונותיו עולים בתוהו וההמון מסתער על הבית לחדור פנימה בכח. המלאכים אוחזים בלוט, מכניסים אותו הביתה וסוגרים אחריהם את הדלת.

ושוב נלקחת שרה אל בית המלך

חורבנה של סדום משפיע על האזור כולו, ושיירות אינן עוברות עוד במרחב חברון. אברהם מחליט להעתיק את מגוריו לגרר אשר בתחום שלטונו של המלך אבימלך. גם בגרר, כדי שלא לסכן את חייו, שוב מציג אברהם את שרה כאחותו. וגם עתה, כדוגמת מה שאירע בירידתו למצרים, נלקחת שרה ע"י הפלישתים אל בית המלך. ה' נגלה אל אבימלך בחלום הלילה ומודיעו כי נחרץ דינו למות על שלקח אשת איש. אבימלך משיב כי לא עשה זאת בזדון שהרי לא ידע כי נשואה היא. אזי מצווהו ה' שישב את האשה לביתה ושיבקש מבעלה שיתפלל בעבורו שלא ימות.

אבימלך מספר עם בוקר לעבדיו על חלומו. הוא קורא לאברהם וטוען ומתמרמר כנגדו על שלא גילה כי מדובר באשתו. אברהם משיבו כי לא שיקר בהציגו את שרה כאחותו, כי בת אחיו היא. המלך משיב לאברהם את שרה אשתו, ומלבד המתנות שמעניק לו – צאן ובקר ועבדים ושפחות וממון רב, מאפשר הוא לו להתיישב בארצו היכן שירצה כאזרח כבוד. אזי מתפלל אברהם בעבורו והאלוקים מסיר את מכת העקרות אשר אחזה בכל בית המלך בשל שרה.

שרה יולדת בן

כהבטחת המלאך, בחלוף שנה יולדת שרה לעת זקנתה בן לאברהם בן המאה שנים. לרך הנולד ניתן השם יצחק ואברהם מל אותו על פי ציווי ה' בהיותו בן שמונה ימים. כאשר נגמל (פוסק) הילד מלינוק בגיל שנתיים עורך אברהם סעודת הודיה.

גירוש הגר וישמעאל בנה

יצחק וישמעאל גדלים יחד בבית אחד. הדבר מעורר מורת רוח אצל שרה החוששת מפני השפעתו השלילית

באותה שעה מכה ה' בעיוורון את הצובאים על הבית עד כי אינם מוצאים את הפתח. עתה, בהיותם מוגנים בתוך הבית מבקשים המלאכים מלוט כי יכנס מיד את כל משפחתו על מנת להימלט קודם אור הבוקר מן העיר העומדת להיחרב.

המלאכים אינם מותירים ללוט שהות להתווכח עם חתניו המלגלגים על "דברי ההבל" שלו, ומאיצים בו להזדרז. הם מוציאים אותו ואת אשתו ובנותיו אל מחוץ לעיר, תוך שהם מזהירים אותם באזהרה חמורה לבל יביטו לאחוריהם (לראות כיצד מנחית ה' אש וגופרית מן השמים להחריב את ערי סדום ועמורה להופכם לעיי חרבות). לבקשת לוט, מסכימים המלאכים כי יתישב בעיר צוער (החדשה יחסית ועדיין לא גדשו חטאיה) שאינה צפויה להיחרב.

עם עלות השחר, כשנהפכת סדום ועמורה, אשת לוט אינה מתאפקת ומביטה לאחור ומיד הופכת היא לנציב מלח. ממקום מושבו צופה אברהם בתמרות העשן המיתמרות מן העיר החריבה.

לוט בא על בנותיו

מכל יושבי סדום ניצלים רק לוט ושתי בנותיו. מפוחד, נמלט הוא גם מצוער עם בנותיו אל ההרים, ושם במערה מוצאים הם מקלט. בת לוט הבכורה משוכנעת כי חרב העולם כולו וכי נותרו רק הם לבדם. היא מציעה לאחותה הצעירה לעשות מעשה כדי לקיים את העולם: הן משקות את אביהן כמות יין גדולה כדי להביאו למצב בו לא יהיה מודע לנעשה איתו. אזי שוכבות הן עמו בשכרותו, האחת בלילה אחד והשניה בלילה אחר, על מנת להביא ילדים לעולם החרב. שני בנים נולדים ללוט מבנותיו: הבכורה יולדת את **מואב** – ממנו קם העם המואבי; והצעירה יולדת את **בן עמי** – ממנו קם העם העמוני.

תהיה הזכות הגדולה שתעמוד לו ולזרעו עד עולם. אברהם מצטוו לקחת את בנו יצחק אל הר המוריה ולהקריבו לה' לעולה.

למרות הקושי הנורא שבדבר אין אברהם מהסס כלל, ומזדרז ומשכים בבוקר ויוצא מיד לבצע את הציווי. הוא חובש בעצמו את חמורו, לוקח עמו את בנו יצחק וגם את ישמעאל ואליעזר עבדו כמלווים, ויחדיו יוצאים הם אל הר המוריה. לאחר שלושת ימי הליכה נראה ממרחק המקום המיועד. אברהם משאיר את המלווים מאחור עם החמור ומניח על כתפי יצחק בנו את העצים המבוקעים. אזי נוטל הוא בעצמו את אבן האש ואת המאכלת ושניהם ממשיכים בדרכם אל הר המוריה. בהיותם בדרך, שואל יצחק את אביו היכן הוא השה שיקריבוהו לעולה? ואף כי מתשובת אברהם אשר הדבר נתון בידי ה', וגם מבין הוא את העומד להתרחש, בכל זאת ממשיך יצחק לצעוד עם אביו ללא עוררין ובהשלמה גמורה.

בהגיעם למקום מקים אברהם מזבח ועוקד את יצחק בנו על גביו. אברהם נוטל את המאכלת ומניפה... והנה לפתע שומע הוא את קול מלאך האלוקים המצווהו לעצור, ומוסיף המלאך ואומר "כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה..." ה' מזמן למקום איל ואברהם מעלהו על המזבח תחת בנו.

בזכות עמידתו בנסיון העקדה נשבע ה' לאברהם ומברכו כי זרעו ירבה ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים, ובאשר יהיו הם מבורכים יבורכו על ידם גם שאר העמים.

לידת רבקה

אברהם שב לבאר שבע ושומע כי בינתיים גדלה משפחת אחיו נחור וכי נולדו לו אחיינים (אלא שעדיין אין אברהם יודע כי ביניהם גם בת ושמה רבקה).

של ישמעאל ה'פרא אדם' על בנה. היא מודיעה נחרצות לאברהם כי אין הגר וישמעאל בנה יכולים עוד להתגורר עימם בביתם ודורשת ממנו לגרשם וכן שלא יהיה להם חלק בירושה. בשומעו על מעשיו הרעים של ישמעאל, מצטער על כך אברהם ומתקשה לגרשו מן הבית. ה' אומר לו כי עליו לשמוע בקול שרה באשר בנו יצחק יהיה יורשו וממשיך דרכו - "כי ביצחק יקרא לך זרע" ואין לו להצטער בנוגע לישמעאל כי גם הוא יהיה לגוי גדול.

הגר וישמעאל מגורשים מן הבית ויוצאים אל מדבר באר שבע. לאחר שכלים המים שברשותה, משכיבה הגר את בנה תחת אחד השיחים ומתרחקת בוכיה שלא לראות בצער הילד ובמותו. והנה מתגלה מלאך ה' אליה ומבטיחה כי בנה יגדל, וממנו יקום עם גדול. אזי פוקח אלוקים את עיניה והיא רואה באר, ממנה היא דולה מים להשקות את בנה. ישמעאל ניצל וגדל במדבר ובבגרותו נושא הוא אשה מצרית.

באר שבע

אבימלך רואה בגדולתו והצלחתו האלוקית של אברהם, ומגיע אליו עם פיכול שר צבאו לבקשו כי יכרות עימו ועם זרעו ברית. הם כורתים ביניהם ברית ומיישבים את ענין הבארות שגזלו עבדי אבימלך מאברהם. על שם שבועתם נקרא המקום ההוא באר שבע. אברהם נוטע בבאר שבע אשל (ראשי תיבות - אכילה שתיה לינה) ומקים במקום מרכז גדול להכנסת אורחים שתכליתו הפצת שם ה' וגדולתו בפי כל.

עקידת יצחק

לאחר שכבר עמד בתשעה נסיונות קשים, מנסה ה' את אברהם בנסיון נוסף, הקשה מכולם, שתכליתו חיזוק הקשר בין אברהם וזרעו לבין הקב"ה. עמידתו בנסיון זה

חסידות על הפרשה וירא

שהקב"ה הענישם היה לא רק מצד ראיית המעשים כשהם לעצמם, אלא גם מצד שהסתכל ל"סוף מעשיהם" - האם יתחרטו ויחזרו בתשובה על מעשיהם הרעים, או שהם עתידים להישאר ברשעתם. (מעובד מתוך ספר-המאמרים תש"ג עמ' 88)

מביט לסוף דבר מראשיתו
ארדה נא ואראה (יח,כא)
ארדה נא: ... לסוף מעשיהם (רש"י)

אנשי סדום אכן חטאו במעשיהם הרעים, אבל זה

שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט רעיונות, עיצוב ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת
השבת

הדלקת
נרות

עיר
(שעון קי"ז)

17:18

16:04

י-ם

17:19

16:18

ת"א

17:18

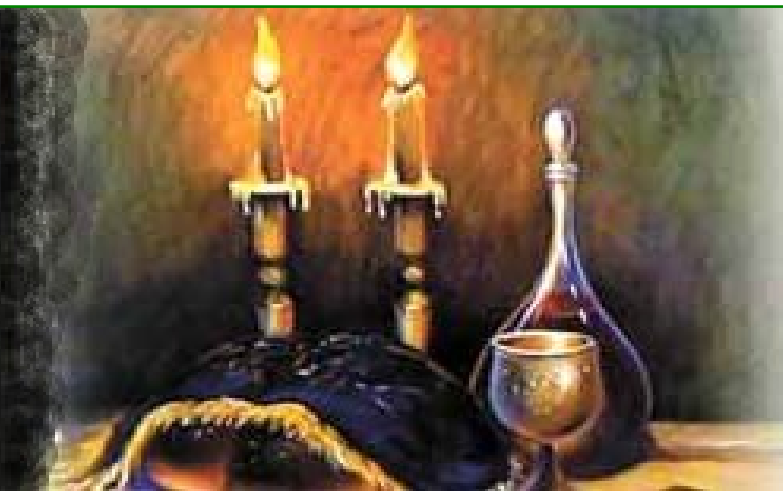
16:08

חיפה

17:21

16:12

ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון